

MLADÝ REŽISÉR **MAREK DAVID** PRO DENÍK ŘÍKÁ:

Je důležité, aby diváci šli za hranice své komfortní zóny

LUKÁŠ DUBSKÝ

Režisér Marek David před rokem absolvoval brněnskou JAMU a jeho adaptace románu Orlando je první novinkou divadelní sezony v pardubickém divadle. Pro herce bylo zkoušení na Malé scéně ve dvoře neobvyklé. Nezačínali totiž s pevně daným textem, ale inscenaci mladý režisér dotvářel i na základě hereckých improvizací. „Jsem na tento způsob práce zvyklý,“ uvádí režisér v rozhovoru.

Ve Východočeském divadle jste připravil adaptaci románu Virginie Woolfové Orlando. Šlo o váš výběr, nebo nabídku pardubických dramaturgů?

Když jsme s dramaturgyní Aničkou Zindulkovou Hlaváčkovou vybírali titul, tak jsme se shodli, že chceme dělat modernistického autora a že půjde o nepevný text. Anička přišla s tím, že má ráda Virginii Woolfovou, já jsem pak navrhl Orlando, kterého jsem četl naposledy v prváku na škole. Zdálo se mi to jako nejlepší varianta.

Čím je tento téměř sto let starý román stále zajímavý a aktuální?

Aktuálnost Woolfové tkví v tom, že pojednává o všech možných tématech. Orlando je fiktivní životopis jednoho šlechtice a dalo by se říct, že

obsahuje veškerá témata týkající se lidského života, jako jsou smrt, láska, kariéra... Tyto věci jsou aktuální v každé době, text se tedy týká každého z nás. Možná, že u nás divák nedostane kompletně lineární děj, jako je zvyklý z jiných představení, ale bude na sebe moci nechat působit dílo podobně, jako třeba na čtenáře působí báseň.

Takže by nová inscenace měla oslovit diváky napříč generacemi?

Určitě ano. Je důležité, aby diváci byli otevření a ochotní jít za hranice své komfortní zóny. Komu nevádí být třeba na chvíli znejistěn, může si představení užít.

Román je cestou napříč staletími – od období vlády Alžběty I. až do roku 1928. Jakým způsobem se s tím vyrovnala vaše divadelní adaptace?

My jsme nešli cestou historické popisnosti. Spíše jsme se snažili navodit dojem určitého bezčasí. Orlando u nás prochází různými staletími, ale použili jsme k tomu vizuální klíč. Naše inscenace se odehrává

v prostředí módní přehlídky, kde se vždy vychází z dobových tradic. Nadčasovost je tedy jedním z našich témat.

Slyšel jsem, že jste zvolil trochu jiný způsob práce, než bývá obvyklé. Před začátkem zkoušení jste neměl pevně daný text, ale dotvářel jste ho ve spolupráci s herci až během zkoušek.

Já jsem na práci tohoto typu zvyklý. Jedná se o adaptaci literárního díla, proto je nutné vycházet z konkrétních herců, doby a prostoru. Neumím tedy napsat pevný text, který by potom herci jen převáděli na jeviště. Na začátku zkoušení jsme měli nějaký základ, který se pak vyvíjel, třeba i prostřednictvím hereckých improvizací.

Pro ansámbly klasického repertoárového divadla není podobný způsob zkoušení úplně obvyklý. Jak na něj herci reagovali?

Ze začátku jsme si na sebe museli trochu zvykat. Když není text od začátku pevně daný, může to vést k určité nejistotě. Herec může mít pocit, že neví, jak

bude vypadat konečný výsledek. Ale myslím, že záhy po začátku zkoušení jsme se všichni vzájemně pochopili a zjistili jsme, že tento způsob práce vytváří pocit jisté důvěry.

Také předchozí inscenace, které jste nastudoval, byly vaše vlastní hry nebo adaptace. Režirovat pevně daný dramatický text vám nevyhovuje?

Já vnímám režii komplexně a text je podle mě prostředkem k tomu, jak dané téma interpretovat. Režie pro mě tedy není jen interpretací konkrétního textu a hledání cest, jak ho ztvárnit. V autorském divadle nemám tak svázané ruce a můžu během zkoušení reagoval na to, co si daná situace žádá, nebo co herec nabízí. Neříkám, že bych pevně dané texty nechtěl režirovat, je to ale úplně jiná disciplína.

Nedávno jste absolvoval režii na brněnské JAMU. Lákalo by vás nějaké stále angažmá, nebo vám vyhovuje práce na volné noze, kdy si můžete projekty vybírat?

Na tuhle otázku nedokážu úplně odpovědět. Jsem rok po škole a obě tyto cesty mají své plusy a mínusy. Bylo by určité fajn pracovat s jedním hereckým souborem a snažit se ho kontinuálně umělecky posouvat. Zároveň je ale hezkým dobrodružstvím přicházet do nového prostředí a poznávat lidi.

Foto: Jiří Sejkora

Jde to i bez děje. Orlando je nezvyklou podívanou

Recenze

LUKÁŠ DUBSKÝ

Variace na slavný román Virginie Woolfové Orlando bude nepochybně patřit k nejzvláštnějším kusům na repertoáru Východočeského divadla Pardubice. Režisér Marek David vytvořil na

Malé scéně ve dvoře inscenaci, která si žádá přemýšlivého diváka, jemuž nevádí, že nedostane sdělení naserovované na stříbrném podnose a musí si ho v představení pracně vyhledávat.

Režisér zasadil román do prostředí módní přehlídky, předloha mu byla jen odrazovým můstkem k vlastní výpovědi o životě, umění, lásce, ale dotýká se i soudo-

bých témat, jako je genderová identita. Využívá k tomu postmoderních postupů, mezi něž patří zcizovací výstupy herců, popkulturní odkazy (pokud se nepletu, jedna ze scén téměř doslovně cituje filmový blockbuster Titanic) či projekce.

Klasický děj tu divák nejnajde, to ale není podstatné. Tvůrci sází na lehce melancholickou atmosféru, kterou

ale proplétají množstvím humorných scén. Zvláštní sílu pak mají ze záznamu pouštěné osobní výpovědi herců vztahující se ke ztvárňovaným tématům. Najít k Orlandoovi klíč není snadné. Ale jedná se o inscenaci, která se na komorní scéně výborně hodí.

